

Cultuur, migratie en psychotrauma: Op weg naar effectievere psychotraumazorg voor migranten en vluchtelingen

Mensen met een migratieachtergrond, en vluchtelingen in het bijzonder, hebben een verhoogd risico op blootstelling aan traumatische ervaringen. De prevalentie van trauma- en stressgerelateerde stoornissen onder deze doelgroep is dan ook significant hoger, vergeleken met de algemene bevolking. Ondanks herhaalde pogingen tot vernieuwing zijn er hardnekkige knelpunten rondom de zorg voor getraumatiseerde migranten en vluchtelingen. De geestelijke gezondheidszorg blijkt telkens onvoldoende toegankelijk voor deze doelgroep. Eenmaal in zorg, blijkt bovendien het aanbod niet altijd goed aan te sluiten bij de achtergrond, opvattingen en sociaal-culturele context van deze patiënten. De zorg en de organisatie daarvan zijn gebaat bij meer innovatief onderzoek bij deze groepen, met name op het gebied van epidemiologie, psychodiagnostiek en psychotherapie.

Dit symposium presenteert een aantal vernieuwend onderzoek op het gebied van psychotraumazorg voor vluchtelingen en migranten. Na een inleidende presentatie over de kansen en uitdagingen bij de diagnostiek en behandeling van migranten en vluchtelingen wordt stil gestaan bij de prevalentie en symptomatologie van “moral injury” bij vluchtelingen. Vervolgens worden resultaten gepresenteerd van een meta-analyse over de effectiviteit van psychologische interventies bij patiënten met een posttraumatische stress-stoornis uit de zogenaamde MENA regio (Midden-Oosten en Noord-Afrika). Tot slot wordt stil gestaan bij de toepassing van een innovatieve, traumagerichte behandeling genaamd 3MDR (Multi-modular Motion-assisted Memory Desensitization and Reconsolidation) en de mogelijke culturele aanpassingen daarin.

Moral Injury bij vluchtelingen

Simone de la Rie (spreker), Anouk van Berlo, Nora Mooren & Paul Boelen

Vluchtelingen worden vaak blootgesteld aan potentieel traumatische gebeurtenissen (PTE), in het land van herkomst of op de vlucht, waarbij soms morele grenzen worden overschreden. Deze ervaringen kunnen leiden tot moral injury (MI). In een groep van 136 vluchtelingen, aangemeld voor behandeling bij ARQ Centrum '45, is onderzocht of er naast PTSS, sprake is van MI, gemeten middels de Moral Injury Appraisal Scale (MIAS). Er is gekeken naar de klachtenprofielen, waarin het onderscheid tussen lijdensdruk ten gevolge van eigen of andermans morele grensoverschrijdingen (MI self vs MI other). Latente profiel analyse toonde drie klassen: een benedengemiddelde MI en beneden gemiddelde PTSS klasse (39%), een gemiddelde MI self, beneden gemiddelde MI other en lage PTSS klasse (10%) en een

bovengemiddelde MI -bovengemiddelde PTSS klasse. Het is belangrijk om bij vluchtelingen met complexe problematiek na te gaan in hoeverre er sprake is van MI, teneinde een behandeling op maat aan te kunnen bieden.

Een systematische review en meta-analyse van de effectiviteit van psychologische interventies voor posttraumatische stressstoornis (PTSS) bij patiënten uit het Midden-Oosten en Noord-Afrika

Hanae Beghiyl (spreker), Hanieh Abeditehrani, Marit Sijbrandij, Clara Miguel & Samrad Ghane

Hoewel psychologische interventies, zoals Cognitieve Gedragstherapie (CGT), veelvuldig worden toegepast voor de behandeling van posttraumatische stressstoornis (PTSS), zijn er twijfels over hun culturele responsiviteit en doeltreffendheid bij patiënten uit het Globale Zuiden, inclusief het Midden-Oosten en Noord-Afrika (MENA).

Deze meta-analyse onderzoekt voor het eerst de effectiviteit van psychologische interventies bij het verminderen van symptomen van posttraumatische stressstoornis (PTSS) bij volwassenen uit de MENA regio. Een uitgebreide search in vijf bibliografische databases leverde 18 gerandomiseerde gecontroleerde onderzoeken (RCT's) op die voldeden aan de inclusiecriteria. De mate van culturele aanpassing van de psychologische interventies werd eveneens geëvalueerd. Psychologische interventies bleken significant effectiever dan controle-behandelingen bij het verminderen van PTSS-symptomen. Subgroepanalyses toonden verder aan dat individuele behandelingen effectiever waren dan groepsbehandelingen, terwijl traumagerichte interventies niet significant verschilden van niet-traumagerichte therapieën. Tot slot hadden zeer weinig studies culturele aanpassingen in de behandeling toegepast dan wel gerapporteerd.

Pilot 3MDR bij mensen met een vluchtachtergrond en chronische PTSS

Iris Bosscher (spreker), Simone de la Rie & Mirjam Mink-Nijdam

Verbetering van de zorg en de implementatie van nieuwe kennis en innovaties is van groot belang. Echter, bereiken deze innovaties ook de kwetsbaarste groepen? Toegang tot zorg voor individuen met complexe problematiek en in het bijzonder voor mensen met verschillende culturele achtergrond is niet vanzelfsprekend. Hoe kunnen we (onderzoeken naar) innovaties zo inzetten dat ze inclusief zijn voor complexe problematiek en verschillende culturele achtergrond?

De haalbaarheid en toepasbaarheid van 3MDR (Multi-modular Motion-assisted Memory Desensitization and Reconsolidation) bij vluchtelingen is onderzocht in een pilot studie. Deze innovatieve en experimentele behandeling die is ontworpen voor veteranen uit Europa en de VS, kan op een

cultuursensitieve manier worden toegepast bij mensen met een vluchtachtergrond die kampen met chronische PTSS. 3MDR is een innovatieve behandeling die belangrijke elementen uit effectieve behandelingen zoals virtual reality, EMDR en bewegingsleren integreert. Knelpunten en aanpassingen in het protocol, en de resultaten van de eerste deelnemer, zullen worden besproken.